

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34   **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

- регулярний моніторинг банківських установ з метою виявлення потенційних ризиків та запобігання їхньому банкрутству;
- обмеження на зняття готівки та фінансові операції;
- встановлення лімітів на зняття готівки та міжнародні перекази для мінімізації ризику відпливу капіталу;
- посилений контроль за фінансовими операціями для запобігання відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

Стимулювання економічної активності та підтримка бізнесу:

- кредитні програми для малого та середнього бізнесу;
- запровадження державних програм пільгового кредитування підприємств, що дозволяє бізнесу отримувати фінансування на вигідних умовах;
- гранти та субсидії для підтримки підприємств, що постраждали від війни, особливо в постраждалих регіонах;
- податкові пільги для бізнесу;
- тимчасові податкові канікули та зниження податкового навантаження на бізнес для збереження робочих місць та стимулювання підприємницької активності.
- запровадження спрощених процедур оподаткування та звітності для малого бізнесу [2].

Таким чином використання цифрових технологій у фінансовій сфері забезпечує розвиток цифрових платежів та електронної гривні, підтримку цифрових платіжних систем, що підвищує прозорість фінансових операцій та знижує ризики тіньової економіки, дослідження можливості впровадження електронної гривні для підвищення фінансової інклюзії та стабільності, захист фінансових систем від кіберзагроз, впровадження новітніх технологій для кіберзахисту банківських установ та фінансових платформ, посилення заходів безпеки для запобігання кібератакам на фінансові системи України. Отже, в умовах війни Україна впроваджує комплексні заходи для забезпечення фінансової безпеки, що включають монетарну та фіскальну політику, міжнародну співпрацю, підтримку банківського сектору та стимулювання економічної активності. Забезпечення фінансової безпеки є ключовою умовою для стійкості економіки та відновлення країни після закінчення війни. Продовження ефективної взаємодії між державою, міжнародними партнерами та бізнесом сприятиме підвищенню фінансової стабільності та відбудові економіки.

Література

1. Офіційний сайт Національного банку України (НБУ). URL: <https://bank.gov.ua/>.
2. Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua>.
3. Onyshchenko V., Onyshchenko S., Maslii O., Maksymenko A. Systematization of Threats to Financial Security of Individual, Society, Business and the State in Terms of the *Lecture Notes in Civil Engineering*, 2023, Vol. 299. Cham: Springer, 749–760. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-031-17385-1_63.

УДК 338.24(477)

Глушко Аліна Дмитрівна,

кандидат економічних наук, доцент

Копайгора Ілона Сергіївна, Таран Владислав Олександрович, студенти

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ЄС В КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Однією з основних складових частин національної безпеки є, безумовно, економічна безпека. Економічна безпека є не лише підґрунтям зростання економіки держави, а й основою її суспільного розвитку [1]. З моменту початку конфлікту з росією, Україна стикається з численними викликами: руйнуванням інфраструктури, скороченням виробництва, зростанням безробіття і значним тиском на бюджет. У цих умовах підтримка з боку міжнародних партнерів, особливо країн Європейського Союзу, є критично важливою для відновлення та стабілізації економіки України [2].

Європейський Союз відіграє провідну роль у наданні фінансової, технічної та гуманітарної допомоги, спрямованої на забезпечення економічної стійкості України. Це партнерство ґрунтується на взаємній підтримці і прагненні Європи до безпечного, стабільного та демократичного сусіда на сході [3]. Фінансова допомога Україні надходить з різних джерел, серед яких міжнародні фінансові інституції (такі як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк), держави-донори (США, Європейський Союз, Канада, Японія, Велика Британія та інші), приватний сектор, а також включає пряму бюджетну підтримку, пільгові кредити, гарантії та гранти. Велика частина цієї допомоги є безповоротною та спрямована на реалізацію гуманітарних проєктів, підтримку бізнесу, розвиток інфраструктури тощо [4].

Європейський Союз відіграє провідну роль у наданні фінансової, технічної та гуманітарної допомоги, спрямованої на забезпечення економічної стійкості України [5, 6]. Це партнерство ґрунтується на взаємній підтримці і прагненні Європи до безпечного, стабільного та демократичного сусіда на сході. З моменту початку повномасштабного вторгнення Росії у лютому 2022 року Світовий банк разом із міжнародними партнерами активно залучає фінансування для підтримки уряду України. Ці ресурси спрямовані на забезпечення ключових державних функцій, таких як надання базових послуг і виплата пенсій. Основні напрямки підтримки економічної безпеки з боку країн Європейського Союзу наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні напрямки підтримки економічної безпеки з боку країн Європейського Союзу

Напрямок підтримки	Сутність
Фінансова підтримка	Однією з найважливіших форм допомоги є надання Україні фінансових ресурсів. Зокрема, ЄС виділив значні кошти у вигляді кредитів і грантів. Вони призначені для покриття бюджетного дефіциту, підтримки платіжного балансу та забезпечення стабільності фінансової системи України. За останні роки було ухвалено кілька макрофінансових програм допомоги, спрямованих на поліпшення умов ведення бізнесу, підтримку фінансової системи та стабілізацію державних фінансів.
Інвестиції в інфраструктурні проекти	Країни ЄС активно інвестують у відновлення критичної інфраструктури України. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надають кредити для реконструкції транспортної мережі, модернізації енергетичних об'єктів та покращення інфраструктури охорони здоров'я і водопостачання. Ці інвестиції сприяють створенню робочих місць і зміцненню економіки.
Підтримка енергетичної безпеки	Енергетична незалежність України є одним з ключових елементів економічної безпеки. ЄС допомагає у впровадженні проектів енергоефективності, модернізації енергетичної інфраструктури та інтеграції української енергосистеми до європейської.
Гуманітарна та соціальна допомога	Країни ЄС також надають гуманітарну допомогу, зокрема для підтримки внутрішньо переміщених осіб, які залишили свої домівки через бойові дії. Ця підтримка включає забезпечення житлом, соціальними виплатами, медичними послугами та навчанням. Подібні ініціативи сприяють соціальній стабільності та зменшують тягар на український бюджет.
Допомога у впровадженні реформ	ЄС допомагає Україні у проведенні структурних реформ у таких важливих сферах, як правосуддя, боротьба з корупцією, державне управління та фінансовий сектор. Європейські експерти надають технічну допомогу, щоб поліпшити прозорість, підзвітність і ефективність державних установ, що покращує інвестиційний клімат та створює кращі умови для економічного розвитку.
Торгівля та економічна інтеграція	З моменту укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС було відкрито нові можливості для розвитку торгівлі та економічної інтеграції. Спрощення митних процедур, зниження тарифів та гармонізація стандартів з європейськими значно розширюють доступ українських товарів на європейські ринки, що позитивно впливає на зростання експорту та національної економіки загалом.

Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями є ефективною і плідною, що підтверджується укладеними кредитними угодами та успішно реалізованими проектами. Міжнародна підтримка відіграє вирішальну роль у збереженні економічної стабільності України під час війни, сприяючи макроекономічній стабільності та підтримці ключових секторів. Російська агресія стала серйозним викликом для економічної безпеки України, але завдяки міжнародній допомозі країна має можливість подолати ці труднощі й закласти основу для повоєнної відбудови економіки.

Література

1. Москвін Б.Ю. Економічна безпека фінансових інституцій в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка і організація управління*. 2022. №2 (46).
2. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Економічна безпека України в умовах російської агресії. *Держава та економіка*. 2022. № 5.
3. Onyshchenko S.V., Maslii O.A., Hlushko A.D., Zahorulko T.A. Challenges and threats to socio-economic security of Ukraine under martial law. *Economy and region*. 2023. №1 (88). P. 135–143.
4. Trebesch C. Foreign support to Ukraine: Evidence from a database of military, financial, and humanitarian aid. *VOXKey*.2023. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/foreign-support-ukraine-evidence-database-military-financial-and-humanitarian-aid>
5. Онищенко С.В., Маслій О.А., Глушко А.Д., Черв'як А.В. Загрози соціально-економічній безпеці України: монографія. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. 375 с.
6. Social and Economic Security: Threats and Strengthening Targets. A monograph / Onyshchenko S., Maslii O., Hlusko A., Yanko A., Cherviak A. E-SCIECE SPACE, WARSZAWA, 2023. 203 p.